



CRONICĂ, RECENZII, INFORMATII

NOI FORME DE PERFECTIONARE A CADRELOR

Specialiștii în zoologia vertebratelor din muzeele de științe naturale – în cadrul perfecționării profesionale – au fost programati, pentru etapa a II-a* a cursurilor, la Muzeul Tării Crișurilor din Oradea (28. V – 4. VI. 1973), în punctele Crișan și Mila 23 din Delta Dunării și la Muzeul „Delta Dunării” Tulcea (5. VI – 16. VI. 1973).

Pentru început s-a fixat Oradea, întrucât la Muzeul Tării Crișurilor erau programate două evenimente de mare importanță științifică pentru muzeografi naturaliști: sesiunea de comunicări dedicată sărbătoririi a 100 de ani de la nașterea ornitologului Ladislau Dobay și deschiderea expoziției de științe naturale a muzeului orădean.

Dumitrușcu Sever, directorul Muzeului Tării Crișurilor, în cuvintul său de salut, și-a manifestat curiozitatea că instituția găzduiește această acțiune de importanță națională – perfecționarea cadrelor – și că muzeografi naturaliști vor lucea parte la cele două manifestări menționate.

Cursurile s-au desfășurat după un program riguros stabilit, care a inclus activități teoretice și aplicații practice.

Din program reținem prelegerile expuse:

– „Ocrotirea naturii în Republica Socialistă România”, lector dr. I. Filipașcu de la Subcomisia monumentelor naturii a Academiei R. S. România – filiala Cluj.

– „Particularități din ecologia sanitară a faunei vectori de zoonoze din țară” și „Implicatiile folosirii pesticidelor în echilibrul biologic natural”, dr. Gerwin Morches de la Institutul de igienă București.

– „Menținerea în captivitate a mamiferelor acvatice”, ing. M. Stanciu, directorul Complexului muzeal de științe naturale – Constanța.

* Cursurile de perfectionare, etapa I, au fost publicate în paginile „Revistei muzeelor” nr. 2/1973.

– „Adaptările păsărilor la diferite medii de viață” și „Sucesiunea avifaunei de pe un teritoriu dat”, Aurel Papadopol, director adjunct la Muzeul de istorie naturală „Grigore Antipa” București.

– „Probleme de etologie la vertebrate, cu referire la păsări și mamifere”, dr. Maria Paspeleva-Tăleanu, Institutul de biologie București.

In afară de prelegeri s-au mai desfășurat și alte acțiuni:

A fost organizată o deplasare de studiu la rezervațiile „1 Mai” și „Lacul Petea”. Rezervațiile au fost prezentate de către Ana Marossy, de la Muzeul Tării Crișului, care a dat informații științifice referitoare la flora și fauna relictă ce se dezvoltă în apele termale de aici.

S-a întreprins o deplasare de studiu în localitatea Cefa, unde muzeografi au cercetat fauna ihtiologică,

ornitologică și mammalogică prezentă în sistemul lacustru, făcând interesante observații faunistice, ecologice și etologice. Este de remarcat faptul că acest teren, cu o suprafață relativ redusă (cîteva zeci de hectare), este populat de o faună ornitologică abundentă și variată. Au fost înregistrate: sute de exemplare de stîrci ce aparțin speciilor Ardea cinerea, A. purpurea, Ardeola ralloides, Ixobrychus minutus, Egretta garzetta; numeroase specii de răce dintre care menționăm specia Aythya ferina; corcovei; bătăuși; laride etc.

A avut loc o aplicație pe teren în zona carstică din Defileul Crișului. Cu acest prilej a fost identificat și glasat speciei Emberiza cia, specie foarte rară în țara noastră.

Dimineața zilei de 3. VI. 1973 a avut inscriș în agendă inaugurarea expoziției de științe naturale, iar după-amiază au început lucrările sesiunii „Ladislau Dobay”. Cele 29 lucrări prezentate, cu tematică variată: muzeografie, ocrotirea naturii, paleontologie, entomologie și memorialistică, au

useitat mult interes, dovedă fiind numărul mare de luări de cuvint în cadrul discuțiilor. Merită a fi subliniat și faptul că la sesiune chiar o parte dintre cursanți au avut comunicări: Rozalia Polis, Toma Eéczy, Mircea Mătieș, Ștefan Konya, Iosif Bereș, Grigore Popovici.

Partea a două a cursurilor s-a desfășurat în punctele Crișan, Mila 23 din Delta Dunării, și la Muzeul „Delta Dunării” Tulcea. Aici, alături de muzeografi, au lucrat și preparatorii din unele muzee de științe naturale.

Pentru ca munca în teren să se desfășoară cu maximum de eficiență, s-au format grupuri de lucru pe specialități: ihtiologie, ornitologie, mammalogie și taxidermie. La ornitologie, fiind un număr mare de participanți, s-au alcătuit subgrupe de cîte 4–5 cursanți, cuprinzînd începători și ornitologi cu multă experiență de teren.

Unele probleme comune de studiu ca: orientarea asupra terenului luat în studiu, tehnica fotografierii animalelor în natură, îngrijirea animalelor în captivitate, măsuri preliminare de preparare a pieselor etc. au fost dezbatute în plen, fiecare cursant aducîndu-și aportul la desfășurarea discuțiilor.

Pe specialități, programul a fost complex și variat. Astfel, ihtiologii au urmărit recunoașterea, determinarea speciilor de pesti, inventarierea speciilor întâlnite, prepararea în lichide conservante precum și vegetația emersă și submersă specifică acestui biotop.

Ornitologii și mammalogii au avut în program:

1. Depistarea terenului pentru cercetare:

a. Notarea datelor caracteristice ale terenului cercetat; b. Colectarea materialului documentar asupra terenului (schițe, fotografii, vegetație etc.).

2. Depistarea speciilor prezente pe terenul cercetat:

a. Recunoașterea speciilor după semnele exterioare (formă, mărime, siluetă, colorit etc.); b. Recunoașterea speciilor de păsări după glas; c. Depistarea și determinarea cuburilor de păsări cu ouă și pui; d. Depistarea de adăposturi (vizuini, cuburi, gălăzi etc.).

3. Capturarea păsărilor cu plase pentru inelare și pentru determinarea speciilor (la specii greu determinabile).

Tehnica prinderii păsărilor:

a. Depistarea terenurilor favorabile pentru captură cu plasele; b. Întinderea corectă a plasei; c. Verificarea plase și scoaterea corectă a păsărilor; d. Luarea datelor biometrice; e. Inelarea corectă.

4. Tehnica prinderii mamiferelor:

a. Alegera locurilor de amplasare și montarea capeanelor, pentru capturare; b. Controlarea capeanelor seara și dimineață; c. Determinarea speciilor; d. Luarea măsurătorilor morfometrice;

e. Alcătuirea listei speciilor întâlnite; f. Observații asupra biotopilor; g. Fotografierea în teren (cuburi, biotopi etc.).

5. Alcătuirea listelor faunistice pentru zona cercetată:

a. Descrierea terenului; b. Metoda de lucru; c. Lista speciilor; d. Frecvența și densitatea speciilor; e. Observații și concluzii.

6. Observații ecologice:

a. Locul, modul de hrănire și timpul; b. Modul de cubărit; c. Pasajul zilnic.

Aceste observații au mare valoare în muzei la naturalizarea pieselor, confectionarea (realizarea) biogrupelor și dioramelor etc.

7. Observații etologice:

a. Comportamentul individual și în grup; b. Comportamentul cu puii; c. Apărarea puiilor.

8. Fotografierea păsărilor și mamiferelor în natură:

a. Aparatele și piesele anexe necesare; b. Tehnica de lucru; c. Confectionarea ascunzăturilor; d. Fotografierea propriu-zisă.

9. Îngrijirea păsărilor ihtiofage în captivitate.

Grupa de mammalogi urmărit: depistarea faunei de mamifori ce populează Delta, în general și cunoașterea faunei acvatice și antropofile în special.

Grupa de taxideriști a lucrat alături de muzeografi pentru a învăța să recunoască speciile, să observe momente din viața păsărilor spre a aplica corect în muzei pozițiile la piesele naturalizate, să realizeze corect biotopii aleși etc. Întrucât în această parte a cursurilor programul preparatorilor a cuprinzîn noțiuni de tehnica preparării păsărilor, aplicații în teren și laborator, s-a inclus și o demonstrație practică, anume tehnica preparării la micromamifere.

Există preocupare pentru toate problemele, la unele demonstrații practice au participat atât muzeografi, cât și preparatorii.

În final s-a vizitat Muzeul „Delta Dunării” din Tulcea, discutindu-se și proiectul viitorului muzeu în aer liber, cu toate implicațiile sale de ordin biologic și material.

Analiza activității cursurilor s-a făcut în prezența reprezentantului Direcției așezămintelor culturale din C. C. E. S., Vasile Iacob și a Elenei Crăciun, reprezentantul Centrului special de perfecționare a cadrelor.

Concluzia unanimă a fost că aceste cursuri și-au atins scopul propus. Cu această ocazie au fost observate și notate foarte multe fenomene ecologice și etologice, s-au executat sute de diapoziitive și negative alb-negru și color, și s-a realizat un material documentar foarte bogat, care se va concretiza în muzeele unde lucrează fiecare.

EI. BAZILESCU, V. IACOB, I. BERES